

Ogólnopolski Próbny Egzamin Ósmoklasisty z OPERONEM

Język polski Klucz punktowania

Numer zadania	Poprawna odpowiedź	Liczba punktów	Zasady przyznawania punktów
1.	C	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
2.	PF	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
3.	np. 1. doskonałe zdrowie i siła fizyczna 2. zamiłowanie do wojska, życia żołnierskiego 3. niechęć do nauki, niewielkie zainteresowanie szkołą	2	2 pkt – odpowiedź zawierająca trzy cechy zgodne z poleceniem 1 pkt – odpowiedź zawierająca dwie cechy zgodne z poleceniem 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
4.	D	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
5.	A	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
6.	C	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
7.	BD	1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi
8.	a) Plany: ojca – miał służyć w wojsku (miał zostać żołnierzem) stryja – miał się ożenić i objąć gospodarstwo b) Realizacja planów: ojca – jako ułan wojsk Księstwa Warszawskiego przybył na Litwę wraz z armią napoleońską prowadzącą wojnę z Rosją, został polskim oficerem, w wyniku odniesionych ran został oddelegowany jako instruktor, miał zostać powołany do pułku formującego się w Nowogródku	3	a) 1 pkt – odpowiedź poprawna, zgodna z treścią wskazanego fragmentu utworu 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi b) 2 pkt – odpowiedź zawierająca zgodną z treścią utworu realizację planów ojca i stryja 1 pkt – odpowiedź zawierająca zgodną z treścią utworu realizację planów ojca lub stryja 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi

Klucz punktowania. Język polski
Ogólnopolski Próbny Egzamin Ósmoklasisty z OPERONEM

Numer zadania	Poprawna odpowiedź	Liczba punktów	Zasady przyznawania punktów
	stryja – zaręczył się z Zosią (ślub odłożono do zakończenia wojny) i jako dziedzic majątku Sopliców oraz przyszły właściciel dóbr Horeszków nadał chłopom ziemię w posiadanie, zwalniając ich z poddaństwa		
9.	<p>np. Wartość 1. dobre wychowanie Uzasadnienie: Zatrudnił i opłacał księdza, który pilnował Tadeusza i wpajał mu zasady właściwego zachowania, wychowywał go. Wartość 2. rodzina Uzasadnienie: Chciał, aby Tadeusz się ożenił, założył rodzinę, ustatkował się, dlatego kazał mu wrócić z Wilna. LUB Wartość: szacunek dla tradycji Uzasadnienie: Ksiądz, zgodnie z wolą stryja, wychowywał Tadeusza w szacunku dla dawnych, surowych zasad zachowania. LUB Wartość: religia Uzasadnienie: Na opiekuna w Wilnie wybrał dla Tadeusza księdza, który wpajał mu zasady moralne oparte na etyce chrześcijańskiej. LUB Wartość: dbałość o rodowy majątek Uzasadnienie: Tadeusz miał otrzymać niewielką wieś, w której zdobywałby doświadczenie w zarządzaniu majątkiem rodowym (stryj planował przekazać go bratankowi).</p>	2	<p>2 pkt – odpowiedź zawierająca dwie wartości zgodne z treścią utworu i ich uzasadnienia 1 pkt – odpowiedź zawierająca jedną wartość zgodną z treścią utworu i jej uzasadnienie 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi</p>
10.	FP	1	<p>1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi</p>
11.	B	1	<p>1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi</p>
12.	C	1	<p>1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi</p>

Klucz punktowania. Język polski
Ogólnopolski Próbnny Egzamin Ósmoklasisty z OPERONEM

Numer zadania	Poprawna odpowiedź	Liczba punktów	Zasady przyznawania punktów
13.	<p>Tytuł lektury: <i>Szyfowe prace</i> Bohater: Andrzej Radek Uzasadnienie: np. Bohater pochodził z biednej, chłopskiej rodziny. Rodzice chłopca nie myśleli o jego wykształceniu, a nawet byli przeciwni nauce, uważając, że tak jak oni powinien pracować. Dzięki pomocy korepetytora – pana Pałuszkiewicza – Andrzej poznał wartość nauki. Po jego śmierci był tak zdeterminowany, by zdobyć wykształcenie, że znosił biedę, ciężką pracę korepetytora i upokorzenia ze strony nauczycieli oraz kolegów (wyśmiewali jego chłopski język, skromne ubrania). Radek wbrew przeciwnościom realizował swój cel – uczył się w gimnazjum.</p>	2	<p>2 pkt – odpowiedź zawierająca tytuł utworu oraz bohatera wraz ze zgodnym z poleceniem uzasadnieniem wyboru tej postaci 1 pkt – odpowiedź zawierająca tytuł utworu lub bohatera wraz ze zgodnym z poleceniem uzasadnieniem wyboru tej postaci 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi</p>
14.	AD	1	<p>1 pkt – odpowiedź poprawna 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi</p>
15.	wybraniec losu – szczęściarz ofiara losu – pechowiec	1	<p>1 pkt – odpowiedź poprawna 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi</p>
16.	D	1	<p>1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi</p>
17.	PP	1	<p>1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi</p>
18.	A	1	<p>1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi</p>
19.	<p>np. 1. Należy działać, bo zawsze jest czas na to, by coś zmienić w swoim życiu. 2. Jest wiele rzeczy, których można w życiu spróbować – wystarczy chcieć. LUB Nieważne, ile masz lat – każdy ma szansę na przeżycie czegoś niezwykłego. LUB Należy wyznaczać sobie nowe cele, do których można dążyć/ dzięki którym można poszukiwać nowych dróg rozwoju.</p>	1	<p>1 pkt – sformułowanie dwóch zasad zawierających odniesienie do pytań wskazanych w poleceniu 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna, lub brak odpowiedzi</p>

Klucz punktowania. Język polski
Ogólnopolski Próbny Egzamin Ósmoklasisty z OPERONEM

Numer zadania	Poprawna odpowiedź	Liczba punktów	Zasady przyznawania punktów
20.	<p>np. Serdecznie zapraszam uczniów klas VIII Szkoły Podstawowej nr 3 w Redzie na spotkanie ze współtwórcą firmy Microsoft – Billem Gatesem. Spotkanie odbędzie się 24 września 2019 r. o godz. 14.00 w Młodzieżowym Domu Kultury w Gdyni przy ul. Morskiej 16. Na gości czekają liczne atrakcje. Będzie można wysłuchać wykładu współzałożyciela znanej firmy, uzyskać odpowiedzi na pytania dotyczące tajemnicy sukcesu oraz wziąć udział w warsztatach przedsiębiorczości. Dyrektor MDK Adam Nowak</p>	3	<p>Treść i forma: 2 pkt – treść zgodna z poleceniem, podanie dwóch argumentów uwzględniających zachętę do udziału w wydarzeniu; uwzględnionych pięć elementów dotyczących formy: kto zaprasza? kogo? na co? kiedy? gdzie? 1 pkt – treść zgodna z poleceniem, podanie dwóch argumentów uwzględniających zachętę do udziału w wydarzeniu; uwzględnione cztery elementy dotyczące formy: kto zaprasza? ORAZ/ALBO kogo? ORAZ/ALBO na co? ORAZ/ALBO kiedy? ORAZ/ALBO gdzie? 0 pkt – treść niezgodna z poleceniem ALBO treść zgodna z poleceniem, ale uwzględnione tylko trzy elementy dotyczące formy: kto zaprasza? ORAZ/ALBO kogo? ORAZ/ALBO na co? ORAZ/ALBO kiedy? ORAZ/ALBO gdzie? Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna: 1 pkt – łącznie nie więcej niż dwa błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne) 0 pkt – łącznie trzy lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych) UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna: 1 pkt – łącznie nie więcej niż trzy błędy (językowe, ortograficzne, interpunkcyjne) 0 pkt – łącznie cztery lub więcej błędów (językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych)</p>
21.	B	1	<p>1 pkt – odpowiedź poprawna 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi</p>
22.	<p>np. Wspólnym motywem łączącym fraszkę z ilustracją jest młodość nierozłącznie związana z szaleństwem, zabawą. We fraszce dowodzi tego stwierdzenie, że tak jak w roku zawsze występuje wiosna, tak młodości zawsze towarzyszy szaleństwo. Na ilustracji cienie starszków odzwierciedlają ich szaloną młodość, bo pokazują ich w tańcu, podczas zabawy.</p>	1	<p>1 pkt – odpowiedź zawierająca zgodny z wymową obu tekstów kultury wspólny motyw i odwołania do fraszki oraz do ilustracji 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi</p>
23.	C	1	<p>1 pkt – odpowiedź poprawna 0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna, lub brak odpowiedzi</p>

Zadanie 24. (0–20)

Temat 1. – wypracowanie o charakterze twórczym (opowiadanie)

Wyobraź sobie, że tytułowy bohater książki *Pan Tadeusz* Adama Mickiewicza zaprosił do domu swojego stryja postać z innego utworu literackiego. Napisz opowiadanie o dwudniowym pobycie tej postaci w Soplicowie, którego życie i zwyczaje gość poznaje w towarzystwie Tadeusza. Wykaż się znajomością treści utworu Adama Mickiewicza. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

1. Realizacja tematu wypowiedzi	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu; – w wypowiedzi zostały ujęte wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu; – wypowiedź jest w całości na temat. 	<p>2 pkt – forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu – wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione – wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu</p> <p>1 pkt – forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu – nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma) ORAZ/LUB – w pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu</p> <p>0 pkt – forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu ALBO – nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma)</p> <p>Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium Realizacja tematu wypowiedzi, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.</p>
2. Elementy twórcze	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona; – wydarzenia są logicznie ułożone; – fabuła jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta; – lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobeżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy. 	<p>5 pkt – funkcjonalna narracja – logiczny układ zdarzeń – urozmaicona fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej sześciu spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja – twórcze wykorzystanie treści lektury</p> <p>4 pkt – praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt</p> <p>3 pkt – funkcjonalna narracja – logiczny układ zdarzeń – prosta fabuła, w tym funkcjonalne wykorzystanie co najmniej czterech spośród następujących elementów: opis, charakterystyka bohatera, czas akcji, miejsce akcji, zwrot akcji, puenta, punkt kulminacyjny, dialog, monolog, retrospekcja</p> <p>2 pkt – praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt</p> <p>1 pkt – narracja częściowo funkcjonalna – dopuszczalne usterki w logicznym układzie zdarzeń – prosta fabuła</p> <p>0 pkt – praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt</p>
3. Kompetencje literackie i kulturowe	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze; 	<p>2 pkt – funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga) – poprawność rzeczowa</p> <p>1 pkt – funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga) ALBO częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga)</p>

<ul style="list-style-type: none"> – uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma. 	<p>ALBO</p> <p>częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga)</p> <ul style="list-style-type: none"> – dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe <p>0 pkt – praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt</p>
4. Kompozycja tekstu	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny; – wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu; – wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli; – wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość. 	<p>2 pkt – kompozycja zgodna z formą wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> – graficznie wyodrębnione akapity – dopuszczalna 1 usterka w zakresie: spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity <p>1 pkt – kompozycja zgodna z formą wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> – graficznie wyodrębnione akapity – dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie: spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi <p>0 pkt – praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt</p>
5. Styl	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej; – styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy). 	<p>2 pkt – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> – jednolity <p>1 pkt – sporadyczne usterki w odpowiedności ORAZ/LUB jednolitości stylu</p> <p>0 pkt – praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt</p>

6. Język	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych; – czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobeżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu. <p>W ocenie egzaminator uwzględni również liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.</p> <p>Oceniając język wypowiedzi, egzaminator najpierw oceni zakres użytych środków językowych¹, a następnie – ich poprawność². Ostateczną liczbę punktów ustali na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.</p>	<p>Zasady przyznawania punktów w kryterium <i>Język</i> znajdują się w poniższej tabeli.</p>

² Poprawność środków	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych
¹ Zakres środków					
<p>Szeroki zakres środków językowych, tzn.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zróżnicowana składnia – zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu. 	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
<p>Zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.</p>	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
<p>Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.</p>	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo za wypowiedź, w której uczeń użył zadowalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, egzaminator przyzna 2 pkt w tym kryterium.

7. Ortografia	
Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator uwzględni liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.	2 pkt – nie więcej niż 1 błąd ortograficzny 1 pkt – 2–3 błędy ortograficzne 0 pkt – 4 lub więcej błędów ortograficznych UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ 2 pkt – nie więcej niż 3 błędy ortograficzne 1 pkt – 4–6 błędów ortograficznych 0 pkt – 7 lub więcej błędów ortograficznych
8. Interpunkcja	
Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator uwzględni liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.	1 pkt – nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych 0 pkt – 6 lub więcej błędów interpunkcyjnych UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ 1 pkt – nie więcej niż 7 błędów interpunkcyjnych 0 pkt – 8 lub więcej błędów interpunkcyjnych

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

Za błędy ortograficzne w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się uznaje się:

- błędy w zapisie wyrazów z *u-ó, ż-rz, h-ch*
- łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania

Do błędów graficznych w pracach uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się zalicza się:

- dodawanie, opuszczanie, przestawianie liter, sylab lub całych wyrazów
- mylenie liter
  - o podobnym kształcie (*a-o, l-t, n-r, m-n, u-w, e-ę, a-a, i-j, u-y*)
  - dużych i małych (z wyjątkiem początku zdania)
  - rzadziej używanych (*h-H, f-F, L-F*)
  - odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (*b-p, d-t, w-f, g-k, dz-c, sz-s, i-y, ę-em-en, q-om-on, ś-ż, ć-dź*)
  - różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (*p-b, d-b*) lub poziomej (*m-w, n-u, b-p, d-g, p-g*)
- ominięcie drobnych elementów graficznych, w tym
  - oznaczania miękkości nad literami
  - kropek (*dź, ź, i, j*)
  - „ogonków” przy literach *q* lub *ę* i kreski (wężyka) przy literach *ó, t* lub *ł*
- błędy dotyczące podziału wyrazu
- utratę dźwięczności (*kóska* zamiast *kózka*, *proźba* zamiast *prośba*)
- błędy wynikające ze schematycznego stosowania zasad ortografii, np. *startóje*, bo *startować*.

Uwagi dodatkowe

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator oceni ją na 0 pkt.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź egzaminator przyzna 0 pkt.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator oceni ją na 0 pkt.
4. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, zostanie unieważniony.
5. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: realizacji tematu wypowiedzi, elementów twórczych/elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 pkt.
6. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 pkt w każdym kryterium.
7. W ocenie poprawności językowej nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach uczniów, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzenia egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty w danym roku szkolnym*.
8. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Temat 2. – wypracowanie o charakterze argumentacyjnym (rozprawka)

Optymizm i zaufanie do ludzi – ułatwiają czy utrudniają życie? Napisz rozprawkę, w której rozważysz powyższy problem. Odwołaj się do wybranej lektury obowiązkowej oraz innego utworu literackiego. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 200 słów.

1. Realizacja tematu wypowiedzi	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu; – w wypowiedzi zostały ujęte wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu; – wypowiedź jest w całości na temat. 	<p>2 pkt – forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu – wszystkie pozostałe elementy polecenia uwzględnione – wypowiedź w całości dotyczy problemu wskazanego w poleceniu</p> <p>1 pkt – forma wypowiedzi zgodna z formą wskazaną w poleceniu – nieuwzględniony jeden element polecenia (inny niż forma) ORAZ/LUB</p> <p>– w pracy występują fragmenty nie dotyczące problemu wskazanego w poleceniu</p> <p>0 pkt – forma wypowiedzi niezgodna z formą wskazaną w poleceniu ALBO</p> <p>– nieuwzględnione co najmniej dwa elementy polecenia (inne niż forma)</p> <p>Uwaga: jeżeli za wypowiedź przyznano 0 pkt w kryterium Realizacja tematu wypowiedzi, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.</p>
2. Elementy retoryczne	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – argumentacja w pracy jest wnikliwa; – argumenty są poparte właściwymi przykładami; – argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument. 	<p>5 pkt – pogłębiona argumentacja – argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej – argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane</p> <p>4 pkt – praca spełnia wszystkie wymagania na 3 pkt i niektóre na 5 pkt</p> <p>3 pkt – powierzchowna argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości – niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej – argumenty/przykłady częściowo uporządkowane</p> <p>2 pkt – praca spełnia wszystkie wymagania na 1 pkt i niektóre na 3 pkt</p> <p>1 pkt – podjęta próba argumentowania – ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie</p> <p>0 pkt – praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt</p>
3. Kompetencje literackie i kulturowe	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze; 	<p>2 pkt – funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga) – poprawność rzeczowa</p> <p>1 pkt – funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga) ALBO</p> <p>częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga)</p>

<ul style="list-style-type: none"> – uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma. 	<p>ALBO</p> <p>częściowo funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (oraz częściowo funkcjonalne wykorzystanie innego tekstu literackiego lub tekstu kultury, jeżeli polecenie tego wymaga)</p> <ul style="list-style-type: none"> – dopuszczalne 1–2 błędy rzeczowe <p>0 pkt – praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt</p>
4. Kompozycja tekstu	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny; – wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu; – wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli; – wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość. 	<p>2 pkt – kompozycja zgodna z formą wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> – graficznie wyodrębnione akapity – dopuszczalna 1 usterka w zakresie: spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity <p>1 pkt – kompozycja zgodna z formą wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> – graficznie wyodrębnione akapity – dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie: spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi <p>0 pkt – praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt</p>
5. Styl	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej; – styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy). 	<p>2 pkt – odpowiedni do treści i formy wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> – jednolity <p>1 pkt – sporadyczne usterki w odpowiedności ORAZ/LUB jednolitości stylu</p> <p>0 pkt – praca nie spełnia wymagań określonych na 1 pkt</p>

6. Język	
<p>Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych; – czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobeżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu. <p>W ocenie egzaminator uwzględni również liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.</p> <p>Oceniając język wypowiedzi, egzaminator najpierw oceni zakres użytych środków językowych¹, a następnie – ich poprawność².</p> <p>Ostateczną liczbę punktów ustali na podstawie oceny obu tych aspektów wypowiedzi, zgodnie z poniższą tabelą.</p>	<p>Zasady przyznawania punktów w kryterium <i>język</i> znajdują się w poniższej tabeli.</p>

	² Poprawność środków				
¹ Zakres środków	Nie więcej niż 2 błędy językowe	3–4 błędy językowe	5–6 błędów językowych	7–9 błędów językowych	10 lub więcej błędów językowych
Szeroki zakres środków językowych, tzn.: – zróżnicowana składnia – zróżnicowana leksyka, w tym np. bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu.	4 pkt	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
Zadawalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu.	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
Wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu.	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

Przykładowo za wypowiedź, w której uczeń użył zadawalającego zakresu środków językowych i popełnił 4 błędy językowe, egzaminator przyzna 2 pkt w tym kryterium.

7. Ortografia	
Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator uwzględni liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.	2 pkt – nie więcej niż 1 błąd ortograficzny 1 pkt – 2–3 błędy ortograficzne 0 pkt – 4 lub więcej błędów ortograficznych UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ 2 pkt – nie więcej niż 3 błędy ortograficzne 1 pkt – 4–6 błędów ortograficznych 0 pkt – 7 lub więcej błędów ortograficznych
8. Interpunkcja	
Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, egzaminator uwzględni liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.	1 pkt – nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych 0 pkt – 6 lub więcej błędów interpunkcyjnych UCZNIOWIE ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ 1 pkt – nie więcej niż 7 błędów interpunkcyjnych 0 pkt – 8 lub więcej błędów interpunkcyjnych

Uczniowie ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

Za **błędy ortograficzne** w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się uznaje się:

- błędy w zapisie wyrazów z *u-ó, ż-rz, h-ch*
- łamanie zasady pisania wielką literą na początku zdania

Do **błędów graficznych** w pracach uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się zalicza się:

- dodawanie, opuszczanie, przestawianie liter, sylab lub całych wyrazów
- mylenie liter
  - o podobnym kształcie (*a-o, l-t, n-r, m-n, u-w, e-ę, a-q, i-j, u-y*)
  - dużych i małych (z wyjątkiem początku zdania)
  - rzadziej używanych (*h-H, f-F, L-F*)
  - odpowiedników głosek zbliżonych fonetycznie (*b-p, d-t, w-f, g-k, dz-c, sz-s, i-y, ę-em-en, q-om-on, ś-ż, ć-dź*)
  - różniących się w położeniu w stosunku do osi pionowej (*p-b, d-b*) lub poziomej (*m-w, n-u, b-p, d-g, p-g*)
- ominięcie drobnych elementów graficznych, w tym
  - oznaczania miękkości nad literami
  - kropek (*dź, ź, i, j*)
  - „ogonków” przy literach *q* lub *ę* i kreski (wężyka) przy literach *ó, t* lub *ł*
- błędy dotyczące podziału wyrazu
- utratę dźwięczności (*kóska* zamiast *kózka*, *proźba* zamiast *prośba*)
- błędy wynikające ze schematycznego stosowania zasad ortografii, np. *startóje*, bo *startować*.

Uwagi dodatkowe

1. Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator oceni ją na 0 pkt.
2. Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź egzaminator przyzna 0 pkt.
3. Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator oceni ją na 0 pkt.
4. Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, wówczas egzamin z języka polskiego, w przypadku takiego ucznia, zostanie unieważniony.
5. Jeżeli wypowiedź zawiera 180 słów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: realizacji tematu wypowiedzi, elementów twórczych/elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 pkt.
6. Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 pkt w każdym kryterium.
7. W ocenie poprawności językowej nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych w wypowiedziach uczniów, którym przyznano takie dostosowanie warunków przeprowadzenia egzaminu, zgodnie z *Komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty w danym roku szkolnym*.
8. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.